

## **Retriverių bandymai**

Parengti pagal FCI reikalavimus

### §1

Retriveris yra nepamainomas medžiotojo padėjėjas po šūvio. Šių bandymų tikslas – atrinkti gerus šunis, turinčius gerą medžioklinę aistrą ieškoti sumedžiotus paukščius / žvėrelius - gerą temperamentą, charakteringą radimo žymėjimą, gerą uoslę ir iniciatyvą. Mokymas yra tik priemonė atskleisti ir papildyti įgimtas savybes.

### §2

Bandymai rengiami tiek praktinėmis medžioklės sąlygomis, tiek dirbtinėmis, imituojant medžioklę.

### §3

Bandymų metu šunų negalima laikyti prisegtų prie pavadžio, vedlys neturi laikyti rankose jokios poveikio priemonės, išskyrus švilpuką. Šunys turi būti be antkaklio. Vedliai, bandymų metu baudžiantys ir šiurkščiai besielgiantys su šunimis, yra diskvalifikuojami.

### §4

Šunys bandomi individualiai, pagal ištrauktų numerių eilę.

### §5

Klaidos, eliminuojančios šunis iš bandymų:

- „kietas aportas“ , paukščio / žvėrelio draskymas, žiaumojimas;
- inkštimas ir lojimas stovėjimo vietoje;
- judėjimas pirmyn be komandos;
- sveiko paukščio / žvėrelio persekiojimas, vijimas;
- nepaklusnumas;
- atsisakymas eiti į vandenį;
- agresija;
- išreikštas šūvio bijojimas.

Didelės klaidos:

-vienkartinis stovėjimo vietos palikimas be komandos ir po komandos tuoj pat sugrižimas atgal;

-paukščio / žvėrelio neradimas;

-neramus elgesys prie vedlio kojos;

-aplinkos nestebėjimas;

-nestilingas ir neefektyvus darbas;

-triukšmingas šuns vedimas;

-kontakto su vedliu nebuvimas;

-paukščio / žvėrelio pakeitimas aporto metu.

§6

Savybės, kurios yra skatinamos:

-ramus elgesys;

-natūralus mokėjimas surasti aportą;

-gera uoslė;

-sugebėjimas pažymėti radimą;

-ištvermė;

-iniciatyva;

-stilingas aportas;

-paklusnumas;

-„markingas“.

§6

Varžybos vyksta trijose skirtingo sunkumo laipsnio A, B ir C kategorijose, žemiausia kategorija yra A, aukščiausia C. Aukštesniame lygyje šuo gali dalyvauti tik turintis atitinkamo laipsnio diplomą žemesniame lygyje, t.y. pirmiausiai reikia gauti įvertinimą A, paskui B ir t.t.

A – bandymai.

Vertinimai - I, II, III laipsnio diplomai. I laipsnio diplomai suteikia teisę dalyvauti darbinėje klasėje, taip pat dalyvauti B lygio bandymuose, tačiau nesuteikia teisės pretenduoti į tarptautinio grožio čempiono titulą. II ir III laipsnio diplomai nesuteikia teisės dalyvauti B lygio bandymuose, taip pat dalyvauti darbinėje klasėje ir pretenduoti į tarptautinio grožio čempiono titulą. Šiame lygyje nesuteikiami CACT ir CACIT titulai.

B – bandymai.

Gali dalyvauti šunys gavę I laipsnio diplomą A lygio bandymuose. Vertinimai : I ir II ° diplomų pagrindu išduodami FCI darbiniai sertifikatai suteikia teisę šuniui pretenduoti į tarptautinio grožio čempiono titulą, taip pat dalyvauti eksterjero parodų darbinėje klasėje ir dalyvauti C lygio bandymuose, o III ° laipsnio diplomų pagrindu išduoti FCI darbiniai sertifikatai suteikia teisę tik dalyvauti eksterjero parodų darbinėje klasėje. Šiame lygyje gali būti suteikiami CACT ir CACIT titulai.

C – bandymai.

Gali dalyvauti šunys gavę I ar II laipsnio diplomą B lygio bandymuose. Vertinimai : I ir II ° diplomų pagrindu išduodami FCI darbiniai sertifikatai suteikia teisę šuniui pretenduoti į tarptautinio grožio čempiono titulą, taip pat dalyvauti eksterjero parodų darbinėje klasėje, o III ° laipsnio diplomų pagrindu išduoti FCI darbiniai sertifikatai suteikia teisę tik dalyvauti eksterjero parodų darbinėje klasėje. Šiame lygyje gali būti suteikiami CACT ir CACIT titulai.

#### A – bandymai

Pratimai, Rungtis (konkurencija)	Koeficientas	Limitas I°	Limitas II°	Limitas III°	Maksimalus balų skaičius
1. Vaikščiojimas greta vedlio be pavadžio	2	2	1	1	8
2. Atėjimas prie kojos	2	2	1	1	8
3. Pasilikimas vietoje	4	3	2	1	16
4. Aportas sausumoje	5	3	2	1	20
5. Aportas iš atviro vandens	5	3	2	1	20
Iš viso:					72

#### B – bandymai

Pratimai (konkurencija)	Koeficientas	Limitas I°	Limitas II°	Limitas III°	Maksimalus balų
-------------------------	--------------	------------	-------------	--------------	-----------------

					skaičius
1. Vaikščiojimas greta vedlio be pavadžio	2	3	3	3	8
2. Atėjimas prie kojos	2	3	3	3	8
3. Pasilikimas vietoje	4	3	3	2	16
4. Aportas sausumoje	5	3	2	1	20
5. Aportas iš atviro vandens	5	3	2	1	20
6. Aportas iš vandens augmenijos	4	2	1	1	16
7. Paukščio velkė	4	2	1	1	16
8. Triušio velkė	4	2	1	1	16
9. Markingas	5	-	-	-	20
Iš viso:					140

### C – bandymai

Pratimai (konkurencija)	Koeficientas	Limitas I°	Limitas II°	Limitas III°	Maksimalus balų skaičius
1. Vaikščiojimas greta vedlio be pavadžio	2	3	3	3	8
2. Atėjimas prie kojos	2	3	3	3	8
3. Pasilikimas vietoje	4	3	3	2	16
4. Aportas sausumoje	5	3	2	1	20
5. Aportas iš atviro vandens	5	3	2	1	20
6. Aportas iš vandens augmenijos	4	2	1	1	16
7. Paukščio velkė	4	2	1	1	16
8. Triušio velkė	4	2	1	1	16
9. „Markingas“	5	-	-	-	20
10. Prarasto paukščio ir kiškio paieška	5	-	-	-	20
11. Sužeistos anties paieška vandens augmenijoje	3	2	1	1	12
12. Plėšrūno (lapės) aportas	5	3	2	1	20
Iš viso:					192

Atstumai kiek toli metamas paukštis, kokio sudėtingumo parenkama paieškos aikštelė, metamo paukščio matymas priklauso nuo bandymų sudėtingumo lygio. Žiūrėti priedus.

### Vertinimo paaiškinimai

Pratimai Nr. 1,2,3 vyksta kartu, bet vertinamas kiekvienas atskirai. Jų tikslas – išaiškinti pageidautinas retriverių savybes: paklusnumą, ramumą;

Pratimas Nr. 1. Vaikščiojimas greta vedlio be pavadžio. Pratimas atliekamas retame miške. Šuo privalo eiti šalia vedlio kairės kojos. Pratimo atlikimo metu privalu padaryti: ne mažiau kaip du posūkius i kairę ir dešinę, kelis kartus pakeisti ėjimo greitį su dviem sustojimais. Šuo privalo prisitaikyti prie vedlio ėjimo greičio. Pratimo atlikimo ilgis – 100 metrų.

Klaidomis laikoma:

-išėjimas į priekį ir į šoną.

-neprisitaikymas prie vedlio ėjimo greičio.

Pratimas Nr. 2. Atėjimas prie kojos. Laisvai paleistas šuo po komandos turi grįžti pas vedlį ir leisti užsegti antkaklį. Pageidautina, kad tai atliekant šuo atsitūptų. Šunys, kurie nesileidžia užsegti antkaklį arba bėga nuo vedlio, vertinami 0 balų.

Pratimas Nr. 3. Pasilikimas vietoje. Atliekamas su šūviu. Šuo paguldomas arba patupdomas, vedlys nutolsta mažiausiai 30 metrų, šauna į orą, šuo privalo ramiai laukti vedlio sugrįžimo. Šunys, bijantys šūvio, diskvalifikuojami .

Pratimas Nr. 4. Aportas sausumoje. Pratimui atlikti parenkamas aukšta augmenija apaugęs plotas, kuriame šuo negali surasti paukščio vizualiai (pastebėti). Šūvio į orą metu negyvas medžiojamas lauko paukštis metamas kuo toliau. Pratimas atliekamas prieš vėją. Tuo metu šuo privalo ramiai tupėti / gulėti šalia vedlio ir stebėti krentantį paukštį. Vedliui liepus, šuo privalo kuo greičiau paukštį surasti. Surastą paukštį privalo taisyklingai atnešti ir atiduoti vedliui. Taisyklingu atnešimu ir atidavimu laikoma: noriai prisiartinti prie nušauto paukščio, taisyklingai paimti, sugrįžti pas vedlį trumpiausiu keliu, savarankiškai (be komandos) atsitūpti prie vedlio ir noriai atiduoti laimikį paliepus.

Jei šuo neatneša paukščio, vedlys gali duoti komandas pakartotinai. Kiekvienas komandos pakartojimas mažina vertinimą 1 balu. Paukščio paguldymas sausumoje ant žemės, norint pataisyti paėmimą, nėra klaida.

Pratimas Nr. 5. Aportas iš atviro vandens. Šūvio į orą metu negyvas medžiojamas vandens paukštis metamas į neapaugusį vandens augmenija atvirą ir gilų vandenį, kuo toliau nuo kranto. Tuo metu šuo privalo ramiai tupėti / gulėti šalia vedlio ir stebėti krentantį paukštį. Vedliui liepus, privalo išokti į vandenį, kuo greičiau nuplaukti iki numesto paukščio paimti jį ir trumpiausiu keliu grįžti į krantą bei nenusipurtes vandens taisyklingai atiduoti jį vedliui.

Jei šuo neatneša numesto paukščio, vedlys gali komandas pakartoti. Kiekvienas komandos pakartojimas mažina vertinimą 1 balu. Šuo, kuris išnešė numestą paukštį iš vandens ir nusipurte vandenį, nors ir taisyklingai jį atidavė vedliui, negali būti vertinamas daugiau kaip 3 balais. Šuo, kuris

išnešė numestą paukštį iš vandens ir paguldė ant žemės, nepaisant, ar jis po to paėmė ir atidavė vedliui, ar paliko gulėti, vertinamas tik 1 balu.

Pratimas Nr. 6. Aportas iš vandens augmenijos. *Negyvas* medžiojamas vandens paukštis metamas kuo toliau į vandens augmeniją augančią viduryje gilaus vandens. Šuo neturi to matyti. Teisėjui leidus, vedlys siunčia šunį atnešti numestą paukštį.

Atliekant šį pratimą leidžiama vedliui koreguoti šuns darbą balsu, švilpuku ar rankos gestu. Prireikus, vedlys gali metimu (pvz., akmenuku) nurodyti šuniui ieškojimo kryptį. Kiekvienas metimas mažina įvertinimą 1 balu. Šuo, kuris grįžta iš vandens augmenijos be numesto paukščio, gali būti pasiūstas pakartotinai ieškoti dar 2 kartus. Kiekvienas pakartotinas pasiuntimas mažina vertinimą vienu balu.

Šuo siunčiamas, jei yra galimybė, prieš vėją. Taisyklingai dirbantis šuo privalo surasti numestą paukštį, atnešti (nenusipurtęs vandens) iš vandens ir taisyklingai atiduoti vedliui. Šuo, kuris išnešė numestą paukštį iš vandens ir nusipurtė vandenį, nors jis ir taisyklingai ją atidavė vedliui, negali būti vertinamas daugiau kaip 3 balais. Šuo, kuris išnešė numestą paukštį iš vandens ir paguldė ant žemės, nepaisant, ar jis po to paėmė ir atidavė vedliui, ar paliko gulėti, vertinamas tik 1 balu.

Pratimas Nr. 7. Paukščio velkė. Velkei daryti parenkamas plotas, apaugęs neaukšta žole (pvz., pieva su žema žole, ganykla, seradėlės ar dobilų laukas, ražiena). Negalima daryti velkės arime. Velkė daroma pavėjui, 150 metrų atkarpoje, darant 2 bukų kampus. Atstumas tarp gretimų velkių privalo būti ne mažesnis kaip 100 metrų. Velkei daryti naudojama neseniai sumedžiotas paukštis. Velkės pradžia žymima keliomis išrautomis paukščio plunksnomis, patrinant tą vietą velkamam paukščiui. Asistentas, nutempęs ir palikęs paukštį (be virvės ir pagalio, kurių pagalba daroma velkė), privalo atsistoti per tokį atstumą ir į tokią vietą, kur šuo negalėtų jo nei pamatyti, nei užuosti. Padaręs velkę ir užėmęs minėtą poziciją, asistentas signalizuoja (pvz., ragu). Šuo neturi matyti darant velkę. Teisėjui leidus, vedlys priveda šunį, pririštą pavadžiu, prie velkės pradžios. Supažindinęs jį su paukščio kvapu (tuo tikslu jis gali nuvesti šunį iki 20 metrų velke), paleidžia jį nuo pavadžio. Vedlys turi teisę vieną kartą duoti komandą „ieškok“ ir vieną komandą „atnešk“. Kiekvienas papildomas komandos davimas mažina įvertinimą 1 balu. Šuo turi sekti velkė pagrinde apatine uosle, sekdamas gali eiti šalia pėdsako

net kelių metrų atstumu, pakelti surastą paukštį ir, sugrįžęs trumpiausiu keliu pas velkės pradžioje laukiantį vedlį, taisyklingai atiduoti. Pėdsako sekimas prieš vėją, trumpalaikis pėdsako pametimas ir savarankiškas jo suradimas nėra klaidos. Šuo, kuris neseka pačia velke, o pasinaudodamas viršutine uosle greitai suranda paukštį, taisyklingai atneša ir atiduoda vedliui, negali būti įvertintas daugiau nei 2 balais. Jei šuo pirmą kartą neranda arba neatneša paukščio, galima darbą (pratimą) pakartoti: regioniniuose bandymuose kartojama dar du kartus, o nacionaliniuose ar tarptautiniuose – vieną kartą. Kartojant velkę, jei šuo atliko pratimą be klaidų, vertinama: vieną kartą pakartojus – 2 balais, du kartus – 1 balu. Šuo, kuris surado paukštį laisvoje paieškoje, taisyklingai atnešė ir atidavė vedliui, negali gauti didesnio įvertinimo nei 1 balas. Šiam pratimui atlikti maksimaliai skiriama 12 minučių.

Pratimas Nr. 8. *Triušio/kiškio velkė.* Atliekama kaip paukščio velkė.

Pratimas Nr.9. „*Markingas*“. Tai pratimas šunims, sugebantiems įsiminti nušautų paukščių nukritimo vietą. Šuo privalo būti prie kojos. Padėjėjas pavėjui apie 40 metrų atstumu nuo stovėjimo vietos, matant šuniui, meta 3 negyvus paukščius, mažiausiai 15 metrų vienas nuo kito. Kiekvieną kartą metant, vedlys šauna į orą. Augmenija turi būti tokia aukšta, kad šuo nematytų gulinčių paukščių. Kiekvienam aportui šuo siunčiamas vieną kartą. Pratimas neįskaitomas šuniui, kuris ieško kitoje pusėje – ne ten, kur nukrito paukščiai.

Pratimas Nr. 10. *Prarasto paukščio ir kiškio paieška.* Pratimas atliekamas pavėjui. Matomoje vedliui vietoje paliekama 1 paukštis / žvėrelis, apie 50 metrų nuo stovėjimo vietos. Vedlys atveda šunį į stovėjimo vietą ir siunčia aportui, nukreipdamas jį signalais, prieš tai praneštais teisėjui. Galima du kartus siųsti šunį aportuoti (vertinimas nesumažinamas).

Pratimas Nr. 11. *Anties paieška vandens augmenijoje.* Šiam pratimui atlikti parenkamas plotas, kuriame vandens gylis toks, jog šuo negali plaukti, o antys gali. Šį pratimą visi bandomi šunys atlieka viename plote. Prieš prasidedant paieškai asistentas išleidžia iš krašto apieškomo ploto gyvą antį su pakirptomis vieno sparno plunksnomis. Anties išleidimo vietą būtina pažymėti plunksnomis. Šuo neturi viso to matyti. Po 2 minučių, teisėjui leidus, vedlys užveda šunį į anties leidimo vietą. Šuo privalo įeiti į apieškomą plotą, surasti ir persekioti antį. Šiam pratimui atlikti skiriama 15-20 minučių. Vertinant reikia atsižvelgti į šuns naudojimąsi uosle, aistrą, ištvermę. 4 balų įvertinimą gauna šuo,

kuris persekioja antį jos pėdsaku ištvėringai ir noriai. Trumpalaikis šuns išėjimas iš vandens augmenijos, norint pasitikrinti, ar yra vedlys, ir po to sekantis savarankiškas sugrįžimas ieškoti nėra klaida.

Šuo, kuris pameta anties pėdsaką, jos nepersekioja, savavališkai nutraukia paiešką ir net vedliui liepus netęsia paieškos, vertinamas 0 balų.

Pratimas Nr. 12. Plėšrūno (lapės) aportas. Retriveriai yra šunys, apdovanoti didele energija ir jėga. Visas savo galimybes jie parodo aportuodami plėšrūnus, pavyzdžiui, lapes. Pratimas atliekamas miške. Pastatomas keturkampis apie 3x3 m ir 75 cm aukščio statinys, kurio viduje padedama sumedžiota lapė. Vedlys atveda šunį į stovėjimo vietą, kuri nutolusi apie 30 m (galima padaryti trumpą 15-20 m ilgio velkę ar užvesti šunį prieš vėją) ir siūnčia aportuoti. Šuo aportuoja peršokdamas kliūtį.



8. Triušio velkė	4		
9. Markingas	5		
10. Prarasto paukščio ir kiškio paieška	5		
11. Sužeistos anties paieška vandens augmenijoje	3		
12. Plėšrūno (lapės) aportas	5		
Iš viso:		Iš viso surinkta balų:	

Balų skaičius -----

Suteiktas ----- diplomai

Teisėjai: \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_